

brikker uden hensyn til materialets art, selv om brevene nu opbevares på forskellig måde.

Arkivernes indhold, i al fald de størres, er av broget karakter. Det falder i alt væsentligt i et par hovedgrupper: adkomstdokumenter som skøder, jordebøger, skiftedokumenter og domme, og hertil slutter sig naturligt andre sager vedrørende godsdriften som de få stumper av regnskaber, der er bevaret. Den anden hovedgruppe er breve fra kongen eller private, et enkelt sted — hr. Oluf Stigsen Krognos arkiv — er bevaret kopibøger 1487—99, og endelig findes der en del personlige optegnelser som koncepter, udkast til gravskrifter og dagbøger.

En række av de største arkiver er allerede tidligere udgivet: Mogens Gyldenstiernes, Christoffer Gøyes og Herluf Trolles, men der findes dog endnu store, uudgivne samlinger, fx. fra slægterne Bille, Gyldenstjerne, Rosenkrantz og Rud, især må fremhæves Esge Pedersen Billes (død 1552) ikke mindst på privatbreve uhyre righoldige arkiv. Det aldeles overvejende antal arkiver stammer fra adelsmænd, men der er dog enkelte små arkiver fra borgere og gejstlige, og heri er der kun få privatbreve, rent undtagelsesvis findes der fire breve til professor Peder Kjerulf (død 1642).

Rigsarkivet bebuder en registratur over privatarkiverne fra den følgende tid, og efter at have modtaget den foreliggende bog, der ved sin kyndige opstilling, sine gode oplysninger og sit rige indhold er en fortrinlig hjælp for historikere, glæder man sig til det næste bind av de vejledende registraturer. Et arkiv uden registraturer er — som en bog uden register — av begrænset værdi og brugbarhed, og selv om sagerne er registreret på sedler og i protokoller, er det jo ikke hver mands sag, og navnlig ikke hver lokalhistorikers sag, at kunne gå ind og slå op i Rigsarkivet, når man har brug for en oplysning, så man må håbe, at Rigsarkivet i de kommende år må få arbejdskraft og bevillinger til at fortsætte sin udmærkede udgivervirksomhed.

Hans H. Fussing.

Kulturhistorisk tværsnit.

Danske Hjem ved Aarhundredskiftet. Redigeret af Poul Bagge. (Hirschsprungs forlag 1947). 226 s.

Landsarkivar, dr. Povl Bagge har samlet elleve livfulde og konkrete skildringer af livet i hjem fra alle samfundsklasser omkring år 1900. Resultatet er blevet en bog, der kan anbefales alle kul-

turhistorisk interesserede læsere. Tværsnittet begynder med redaktør Oscar Hansens barndomshjem på Kristianshavn, en toværelses lejlighed præget af typograffamiliens små glæder og sorger, dens honette ambition og dens klunkemøbler, helt igennem ægte og tidstypisk. Biskop Axel Rosendals erindringer fra friskolen i Baldersgade på Nørrebro, direktør Einar Dessaus fra det strålende overklassehjem på Tuborg og Irene Skovgårds fra kunstneren Niels Skovgårds højskoleprægede hjem på Karlsberg ved Hillerød bevæger sig mere i det ekstraordinære, men er ikke mindre fængslende. Det samme gælder den intime skildring af lensgreve C. C. Holsteins indremissionske hjem på Holsteinborg. Kun en personlighed som grev Holstein formåede vel at skabe et virkeligt hjemliv i dette vidtstrakte kompleks af bygninger med de ca. 60 værelser. Bogens linje brydes af professor Åge Friis' kyndige, men mere litterært betonedede fortælling om departementschef P. Vedels kultiverede embedsmandshjem i Rosenvænget.

Med gårdejer Hans Schmidts skildring af nationalitetskampens og højskolebevægelsens dønninger i hjemmet i Øster Lindet og med folketingsmand Julius Bomholts oplevelser under arbejderklassens kampår i en forstad til Silkeborg føres læseren atter ad kendte stier. Det samme gælder bibliotekar H. C. Huus' fortælling om købmandsgården i Nakskov, hvor den patriarkalske samfundsform fungerede som et urværk, højskolelærer Frode Kristensens hedehusmandshjem i Torsted ved Ringkøbing og dr. med. Ib Ostenfelds skildring fra sin onkel, pastor H. P. Pontoppidans hjem i Spjellerup præstegård på Stevns. Man kunde have ønsket tværsnittet udvidet med et digterhjem som det, stadsarkivar Svend Åkjær så mesterligt skildrede i et radioforedrag i år. Man tør måske håbe, at bogens heldige udfald frister dr. Bagge til at samle et nyt bind efter de samme linjer.

Axel Steensberg.

Jagten i Danmark.

Den danske Jagt i Fortid og Nutid, redigeret af *Henning Scheel*. (Hirschsprungs forlag. 1947). 406 s.

Kulturhistorikerne har kun i ringe grad interesseret sig for den danske jagt. Følgelig er det en sparsom litteratur, der indtil nu findes om emnet, og heller ikke på museerne findes meget materiale til belysning heraf. Først for få år siden indrettedes et særligt museum. Jagt- og Skovbrugsmuseet i Hørsholm, og i dets